

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหาร ส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

A Development of Training Curriculum on the Topic Entitled, on “Lao Ngaw Culture,” for Childeren in Thong En Sub-district Administration Organization, In Buri District, Sing Buri Province

เดือนเพ็ญ เจริญสุข¹, ทิพวัลย์ คำคง², ทรงศรี ตุ่นทอง²
Dueanphen Charoensuk¹, Tippawan Khumkhong², Songsri Toonthong²

Received: February 22, 2020 Revised: April 07, 2020 Accepted: April 23, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี และ 2) ประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่างคือ เด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อายุ 10-11 ปี ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 35 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรม 2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.800 3) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ และ 4) แบบวัดเจตคติ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.790 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ที่พัฒนาขึ้น มีองค์ประกอบหลักสูตร คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย ขอบข่าย เนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และแผนการฝึกอบรม ผลการประเมินหลักสูตรของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ฝึกอบรมได้ 2) ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน มีดังนี้ (1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแง้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน หลังจากการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ทักษะปฏิบัติ เรื่องวัฒนธรรมลาวแง้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (3) เจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม, วัฒนธรรมลาวแง้ว

¹ นักศึกษาด้านวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ABSTRACT

This research aimed to: 1) develop a train curriculum on the topic entitled, “Lao Ngaw Culture,” for children in Thong En Sub-district Administrative Organization, In Buri District, Sing Buri Province, and 2) evaluate the training curriculum. The sample, chosen by simple random sampling, consisted of 35 students, aged 10-11, in Thong En Sub-district Administrative Organization, during the academic year 2018. The research instruments included: 1) training curriculum, 2) an achievement test with a reliability value of 0.800. 3) a practical skills assessment form and 4) a measurement form on attitude towards Lao Ngaw culture with a reliability value of 0.790. Data were analyzed in terms of a mean, standard deviation and t-test.

The results of the research found that: 1) The training curriculum consisted of the following components: principles, objectives, contents, training time, training activities, media and equipments, measurement and evaluation, and training plans The curriculum evaluation by experts revealed that it was appropriate for training. 2) The evaluation of training curriculum revealed that: (1) The children’s learning achievement after the training was significantly higher than that before the training ($p < .05$). (2) Overall, their practical skills on Lao Ngaw culture were at the highest level; (3) Overall, their attitude towards Lao Ngaw culture was at the highest level.

Keywords: The Development of training curriculum, Lao Ngaw culture

บทนำ

วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มนุษย์ ได้สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิต และการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างผาสุก ซึ่งเป็นข้อกำหนดกฎเกณฑ์ และได้รับการพัฒนากลายเป็นกฎหมายในที่สุด ขณะที่อีกด้านเป็น ระเบียบแบบแผนการปฏิบัติที่สังคมยอมรับว่าดี ว่าถูกต้อง โดยไม่มีการบังคับแต่เป็นการสมัครใจ ทำและยอมรับปฏิบัติกันเรื่อยมา ดังนั้น วัฒนธรรม จึงเป็นแบบแผนประเพณีปฏิบัติ และได้แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างที่สมาชิกในสังคมสามารถเข้าใจและซาบซึ้งร่วมกัน ซึ่งเมื่อกล่าวจำเพาะลงไปในเรื่องเฉพาะแต่ละวัฒนธรรม พื้นบ้าน ก็จะเป็นเรื่องของกลุ่มชนหนึ่งๆ อาจจะเป็นที่ยอมรับและนิยมปฏิบัติจากคนทั่วไป หรือเฉพาะกลุ่มก็ได้ ซึ่งวัฒนธรรมพื้นบ้านหรือท้องถิ่นในแต่ละแห่งขึ้นอยู่กับบริบทของชุมชน อาทิ ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ทัศนคติ ความเชื่อ ลักษณะการประกอบอาชีพ เช่น ชุมชนเกษตรกรรม ชุมชนประมง ชุมชนค้าขาย เป็นต้น นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับ การเปิดรับอารยธรรมและความเจริญของกลุ่มชนอื่น เข้ามาผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมจนทำให้วัฒนธรรมพื้นบ้านบางอย่างกลืนหายไปกับกระแสการไหลบ่าของวัฒนธรรมภายนอกที่ถาโถมเข้ามาอย่างรุนแรง แต่ก็ยังเหลือวัฒนธรรมท้องถิ่นอีกมากที่ธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่ตีมามของท้องถิ่นตนเองได้ วัฒนธรรมท้องถิ่นของไทย ก็เป็นอีกวัฒนธรรมหนึ่งที่สะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลง และจากความจริงที่ว่า วัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขเวลาเมื่อมีการคิดค้นหรือพบสิ่งใหม่ๆ ที่ใช้แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมได้วัฒนธรรมบางอย่างอาจเลิกใช้ การที่จะรักษาวัฒนธรรมเดิมไว้ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาวัฒนธรรมนั้นให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามยุคสมัย แต่การเปลี่ยนแปลงต้องควบคู่กับการอนุรักษ์คุณค่าเดิมไว้ด้วย ซึ่งมนุษย์หรือคนในท้องถิ่นนั้นจำเป็นต้องเรียนรู้วัฒนธรรมของตนเอง เพื่อให้เข้าใจถึงชีวิตรักษาคุณค่าความตีมานั้นไว้ ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเผยแพร่สู่สังคมอื่น ในขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาให้เจริญงอกงาม ถ่ายทอดอย่างต่อเนื่องกันไปในอนาคต (Panin, 2012)

วัฒนธรรมพื้นบ้านของชนกลุ่มหนึ่งที่มีคุณค่าควรแก่การรักษา คือ วัฒนธรรมของ ชาวลาวแง้ว ชาวลาวแง้วเป็นชนกลุ่มน้อยที่ถูกกวาดต้อนมาจากอาณาจักรลาว เดิมมีถิ่นฐานอยู่ในเขตชนบทนอกเมืองหรือชานเมืองเวียงจันทน์ หากเป็นพวกที่อยู่ในเขตเมืองเวียงจันทน์จะเรียกว่า “ลาวเวียง” จึงเป็นที่มาของชื่อ ลาวแง้วนั่นเอง ลาวแง้วที่ถูกกวาดต้อนมาครั้งนั้นมีหลายกลุ่มหลายสายและหลายคราว หยอยกันเดินทางมาสู่ประเทศไทยแล้ว แยกย้ายกันไปตามที่ต่าง ๆ เช่น ที่ลพบุรี ราชบุรี สระบุรี สิงห์บุรี สุพรรณบุรี ส่วนลาวแง้วในจังหวัดสิงห์บุรีนั้น ครั้งแรกมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ในแถบอำเภอบางระจัน ต่อมาบางส่วนก็อพยพลงมาตามลำน้ำเจ้าพระยา ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่อำเภอินทร์บุรี แล้วขยายขยายมาอยู่ที่ตำบลทองเอนเป็นกลุ่มใหญ่ และสืบเชื้อสายมีลูกหลานกว่า 4,000 คน ในปัจจุบันนี้

วัฒนธรรมลาวแง้วเป็นวัฒนธรรมหนึ่งที่มีเอกลักษณ์ทางการพูดหรือภาษาซึ่งจะใช้ภาษาลาวแง้วติดต่อกันกับคนกลุ่มเดียวกัน หากพูดกับคนต่างกลุ่มจะใช้ภาษาไทยกลาง ชาวลาวแง้วนับถือศาสนาพุทธ มีความเชื่อเรื่องบาป-บุญ มีการทำบุญในวันพระ อาชีพหลัก ส่วนใหญ่ ทำนา ทำไร่ ทำสวน เป็นต้น หากกล่าวถึงอุปนิสัยของชาวลาวแง้วแล้วนั้น มักจะชอบรักสงบ ซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียรและเป็นมิตร มีนิสัยโอบอ้อมอารีกับเพื่อนบ้าน การแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์คือการนุ่งซิ่น กางเกงขาก๊วย นิยมใช้ผ้าทอจาก ด้ายฝ้าย การแสดงศิลปะพื้นบ้านคล้ายชาวไทยภาคกลางซึ่งไม่เหมือนถิ่นอีสาน อาหารประจำท้องถิ่นจำพวก ปลาสาม ลาบมะเขือและปลาร้า เป็นต้น จากวัฒนธรรมลาวแง้วที่ได้กล่าวมานั้นปัจจุบันยังมีให้เห็นอยู่ในตำบลทองเอน อำเภอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วัฒนธรรมลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ถือว่าเป็นอีกวัฒนธรรมที่กำลังจะสูญหายไป โดยชนรุ่นหลังไม่มีการสืบสานวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ปัจจุบันคนในชุมชนตำบลทองเอน กว่าร้อยละ 80 ไม่สามารถพูดภาษาลาวแง้วได้ การแต่งกาย ก็เปลี่ยนแปลงไป อาหารและศิลปะการแสดงสูญหายไป

กว่าครึ่ง แต่เดิมคนไทยเชื้อสายลาวแก้ว จะสอนลูกหลานให้พูดภาษาลาวแก้ว แต่ปัจจุบันนี้ก็ยังสอนให้พูดลาวแก้ว อยู่แต่เป็นจำนวนน้อย เนื่องจากความเจริญของท้องถิ่น การติดต่อกับคนต่างกลุ่มมีมาก ชาวลาวแก้วได้รับการศึกษามากขึ้น ตลอดจนมีการแต่งงานกับคนไทย จึงสอนลูกหลานและใช้ภาษาไทยกลางอย่างแพร่หลาย และนี่เป็นสาเหตุที่วัฒนธรรมลาวแก้วกำลังจะถูกกลืนหายไปในปัจจุบัน ดังนั้นการจะรักษาวัฒนธรรมลาวแก้วให้คงอยู่สืบไปจึงขึ้นอยู่กับเยาวชนชาวลาวแก้วรุ่นใหม่เป็นสำคัญ ซึ่งหากเยาวชนลาวแก้วเหล่านี้มีความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมดั้งเดิมของตน เขาก็จะเกิดความรักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมพื้นบ้านของตนเอง ดังที่ชาวลาวแก้ว ตำบลทองเอนจำนวนหนึ่ง ได้กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า “เราในฐานะเยาวชนคนไทยเชื้อสายลาวแก้ว หากธำรงรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นลาวแก้ว ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์เอาไว้ไม่ใช่เรื่องเสียหาย กลับเป็นการดีเสียอีกที่จะช่วยสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นลาวแก้วไม่ให้สูญหายไปจากแผ่นดินไทยให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้ต่อไป” (รุจิรา เชาวธรรม, นนุช ปึงเผ่าพันธุ์, สมิง จงกะลิกิจ, 2555)

องค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน (อบต.ทองเอน) มีภารกิจส่งเสริมอีกประการหนึ่งคือ การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนไทยเชื้อสายลาวแก้วในตำบล ทองเอน ให้มีความรู้ความเข้าใจและธำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมลาวแก้วจึงเป็นสิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลทองเอนพึงกระทำการให้การอบรมเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้เยาวชนไทยเชื้อสายลาวแก้ว มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมลาวแก้ว จนนำไปสู่การธำรงรักษาวัฒนธรรมของตน เนื่องจากการฝึกอบรมในปัจจุบันเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย ที่ได้รับความสนใจในหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีโครงการฝึกอบรมพัฒนาให้กับบุคลากรในระดับต่างๆ และอาชีพ ในสาขาต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อบ่มบ่มเพิ่มทักษะคุณภาพ และประสิทธิภาพของคนในองค์กร (ยงยุทธ เกษสาคร, 2545, หน้า 4) การฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งที่มีสำคัญในการที่จะช่วยให้คนประสบความสำเร็จหรือถึงจุดเป้าหมายที่ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของวิศรุต วินิจย์กุล (2551, บทคัดย่อ) เรื่องพืชสมุนไพร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองบัวตากหลาน อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์ การประเมินผล และการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับลาวแก้วสำหรับเยาวชนไทยเชื้อสายลาวแก้วในตำบลทองเอนซึ่งเป็นมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่พร้อมจะถ่ายทอดให้แก่เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมที่จะสืบทอดไปยังรุ่นสู่รุ่น เพราะว่าจุดประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมก็คือการให้ได้มาซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำมาใช้ในการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถพัฒนาผู้เข้ารับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจทั้งด้านความรู้ ความคิด และเจตคติที่ดีขึ้นได้ (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546, หน้า 174)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะคนในตำบลทองเอนลูกหลานลาวแก้ว ได้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมลาวแก้ว จึงได้พัฒนาหลักสูตรลาวแก้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อให้เยาวชนในตำบลทองเอนได้เรียนรู้ เข้าใจ เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับชาติพันธุ์ของตนเอง และอยากที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวแก้วไว้ให้รุ่นลูกหลานต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรฝึกอบรม ให้เหมาะสมและสอดคล้องและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เพื่อเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องลาวแง้ว หมายถึง แผนการฝึกอบรมที่กำหนดโครงสร้างเนื้อหา เวลาและมวล ประสพการณ์เรื่องวัฒนธรรมลาวแง้ว ตำบลทองเอน เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจ ในวัฒนธรรมลาวแง้ว ซึ่งประกอบด้วย ภาษา การแต่งกาย อาหาร และศิลปะการแสดง โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย ขอบเขตเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมฝึกอบรม สื่อและวัสดุอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และแผนการฝึกอบรม

ความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมลาวแง้ว หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กในด้านความรู้ ความเข้าใจและการนำไปใช้ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องลาวแง้ว ที่สามารถประเมินได้จากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแง้วที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

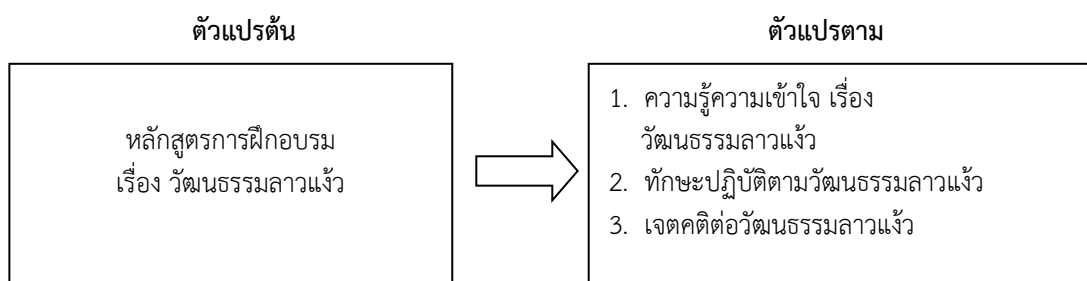
ทักษะปฏิบัติตามวัฒนธรรมลาวแง้ว หมายถึง การแสดงออกถึงความสามารถของเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมตามวัฒนธรรมลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จากการฝึกอบรมตามหลักสูตรในแต่ละกิจกรรม ประกอบด้วย ภาษาลาวแง้ว การแต่งกายลาวแง้ว อาหารลาวแง้ว บ้านเรือนของลาวแง้ว และศิลปะการแสดงลาวแง้ว สามารถประเมินได้จากการประเมินทักษะปฏิบัติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้ว หมายถึง ความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบของเด็กที่มีต่อวัฒนธรรมลาวแง้วในด้านความสนใจ การให้ความสำคัญ การเห็นคุณค่า การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ การนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน สามารถวัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้วที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เด็ก หมายถึง ประชากรชาย หญิง ที่มีอายุระหว่าง 10-11 ปี ในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในปี พ.ศ.2561

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องวัฒนธรรมลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรีครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัย โดยนักการศึกษากล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ กัน สอดคล้องกับกาญจนา คุณารักษ์ (2540, หน้า 310) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มี 4 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดจุดมุ่งหมาย 2) กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร 3) ทดลองใช้หลักสูตร 4) ประเมินการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้รวบรวมประมวลเอาแนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาตลอดจนผู้ที่ทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในการจัดลำดับขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นลาวแง้ว ตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มากำหนดเป็นแนวทางการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3) การทดลองใช้หลักสูตร และ 4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพ 1 ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ เด็กอายุระหว่าง 10–11 ปี ในตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนวัดดงยาง โรงเรียนวัดกลาง โรงเรียนวัดคลองโพธิ์ศรี โรงเรียนวัดล่องกะเบา โรงเรียนวัดไผ่ดำ (มิตรภาพที่ 183) โรงเรียนวัดเช่าสิงห์ และโรงเรียนวัดเชียงราก รวม 369 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กอายุระหว่าง 10–11 ปี ในตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 7 โรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนวัดดงยาง โรงเรียนวัดกลาง โรงเรียนวัดคลองโพธิ์ศรี โรงเรียนวัดล่องกะเบา โรงเรียนวัดไผ่ดำ (มิตรภาพที่ 183) โรงเรียนวัดเช่าสิงห์ และโรงเรียนวัดเชียงราก รวมทั้งสิ้น 35 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 2.2.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 2.2.2 ทักษะปฏิบัติตามวัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 2.2.3 เจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้ว
3. เนื้อหาในการอบรม เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาของลาวแง้ว และวัฒนธรรมของลาวแง้ว ได้แก่
 - 3.1 ภาษาของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
 - 3.2 อาหารของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
 - 3.3 การแต่งกายของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
 - 3.4 บ้านเรือนของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
 - 3.5 ศิลปะการแสดงของคนไทยเชื้อสายลาวแง้ว
4. ระยะเวลาในการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการใน ปี พ.ศ. 2561 จำนวน 2 วัน วันละ 6 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 5.1 หลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
 - 5.2 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 5.3 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ เรื่อง วัฒนธรรมลาวแง้ว
 - 5.4 แบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแง้ว

6. การรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มทดลองและกลุ่มเดียว เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

6.1 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อนการฝึกอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรมลาวแก้ว ก่อนการฝึกอบรม (pre-test) แล้วบันทึกคะแนนไว้

6.2 ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรม ให้เด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยกำหนด 2 วัน โดยภาคทฤษฎี 4 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 8 ชั่วโมง รวมจำนวน 12 ชั่วโมง และประเมินทักษะปฏิบัติของเด็กระหว่างการฝึกอบรม

6.3 เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลหลังจากการฝึกอบรมโดยให้ผู้เข้ารับการอบรมทำ แบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว หลังการฝึกอบรม (post-test) และแบบวัดเจตคติต่อวัฒนธรรม ลาวแก้ว

6.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว ก่อนการฝึกอบรมและ คะแนนที่ได้หลังการฝึกอบรม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว ก่อนฝึกอบรมและ หลังอบรม โดยใช้สถิติ t-test dependent

7.2 การวิเคราะห์แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว และประเมินทักษะการ ปฏิบัติวัฒนธรรมลาวแก้ว โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

7.3 การวิเคราะห์คะแนนแบบวัดเจตคติของเยาวชนต่อหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องวัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

8. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

8.1 ค่าเฉลี่ย (mean : $\bar{X}$)

8.2 ค่าร้อยละ (percentage)

8.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

8.4 หาค่าดัชนีความสอดคล้องความสอดคล้อง (IOC : index of Item-Objective)

8.5 หาค่าระดับความยากง่าย (difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8.6 การหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

8.7 การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ KR20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson)

8.8 การเปรียบเทียบความแตกต่างแบบไม่มีอิสระของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบล ทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า องค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมนี้ ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย ขอบข่ายเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม สื่อและวัสดุ อุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และแผนการฝึกอบรม

2. ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องวัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบล ทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องวัฒนธรรมลาวแก้ว มีความเหมาะสม

สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมได้ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว หลังจากการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะปฏิบัติ เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และ เจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแก้วของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า เด็กมีความรู้ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นดังนี้แสดงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมและชุมชน มีเอกสารประกอบหลักสูตรฝึกอบรมในการอำนวยความสะดวกกับผู้เข้ารับการอบรม การทำแบบฝึกจากง่ายไปสู่สิ่งที่ซับซ้อน จากรูปธรรมสู่นามธรรมให้เป็นความรู้ ความจำ ความเข้าใจและการนำไปใช้ สอดคล้องกับ กชพรรณ คมขำ (2557, บทคัดย่อ) พัฒนาหลักสูตรเรื่อง ลาวครั้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องภาษาลาวครั้งของนักเรียน ที่เรียนตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านทักษะการปฏิบัติ เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า โดยภาพรวมมีทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับวัฒนธรรมลาวแก้วอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมทักษะปฏิบัติ เด็กตั้งใจร่วมกิจกรรม มีความพอใจกับการสร้างชิ้นงาน มีความสุขกับผลงาน มีความเพลิดเพลินกับการได้ออกไปดูงานวาดภาพเกี่ยวกับบ้านเรือนของคนไทยเชื้อสายลาวแก้ว โดยการมีส่วนร่วมระหว่างเด็กและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพจนเกิดประสิทธิผลกับเด็กทุกคน สอดคล้องกับ จงกล นุชนารถ (2555, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การตัดกระดาษงานพิธี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ทักษะการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนตามหลักสูตรมีการพัฒนาขึ้นในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก

3. ด้านเจตคติต่อวัฒนธรรมลาวแก้ว ของเด็กในองค์การบริหารส่วนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้วเป็นสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง เหมาะกับสภาพท้องถิ่น กิจกรรมเข้าใจและเรียนรู้ทักษะจากการฝึกอบรมได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ เฟื่องฟู (2555, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการทำน้ำมันมะพร้าวผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผู้เข้ารับการอบรม มีเจตคติที่ดีต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับนักเรียนในโรงเรียนตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เชื่อมต่อการฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว ในตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

3. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง วัฒนธรรมลาวแก้ว สำหรับประชาชนในตำบลทองเอน อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

เอกสารอ้างอิง

- กชพรรณ คมขำ. (2557). การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ภาษาลาวครั้ง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2540). หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จกมล นุชนารถ. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การตัดกระดาษงานพิธี ของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2545). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ จี กราฟ
ฟิค.
- รุจิรา เชาว์ธรรม, นงนุช ปึงเผ่าพันธุ์, สมิง จงกะสิกิจ. (2555). รายงานวิจัย ลาวแง้ว. กรุงเทพฯ: หนังสือมูลนิธิ
เล็ก-ประไพวิริยะพันธุ์.
- วิศรุต วินิจญ์กุล. (2551). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องพืชสมุนไพร สำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่
6 โรงเรียนบ้านหนองบัวตากหลาน อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุภวรรณ เพ็ญฟู. (2555). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การทำน้ำมันมะพร้าวผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญา
ท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เทพสตรี.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย. เชียงใหม่: The
Knowledge Centre.
- Panin, Ornsiri. (2012). Ban Lae Ruean Phuan Bangplama jark Chiang Kwang Su Lum Nam Pak
Klang Kong Pratet Thai. (in Thai). [Phuan Bangplama Vernacular Houses: from Chiang
Kwang to Thai Central Region River Basin]. Bangkok: Usakane.

